

Med Academia i Dublin mars 2005

Jag har varit på Irland genom Academia, utbytesprogrammet för vägledare inom Leonardo da Vinci. Vi var 12 studie- och yrkesvägledare från olika skolformer och arbetsförmedlingar från Norge, Estland, Grekland, Spanien, Frankrike, England och Sverige som tillsammans under en vecka fick inblick i det irländska utbildningssystemet och i hur vägledningen är organiserad. Vår värd var Irlands Nationella råd för vägledning, National Centre for Guidance in Education, NCGE, en avdelning under Department of Education and Science, som ska stötta och utveckla vägledningen inom alla skolformer /www.ncge.ie/.

Första dagen gavs en presentation av NCGE (som också fungerar som Irlands nationella resurscentrum för vägledning, EuroGuidance.) Dag två och tre delades vi in i grupper efter våra respektive arbets- och intresseområden och jag, tillsammans med en vägledare från Norge och en från England, utgjorde en grupp som tittade på vuxenutbildning. Vi besökte två vägledare som arbetade på vuxenutbildningsdelen på Crumlin College of Further Education, i en söderförort till Dublin med en arbetslöshet på 25% (att jämföras med siffran för hela Irland som är 4%). Vuxenvägledningen är en relativt ny företeelse på Irland och drivs som ett projekt, "Adult Educational Guidance Initiativ", men förväntas bli permanent efter projekttidens utgång.

Likheter

Den övergripande känslan jag har efter besöket är att länderna Sverige och Irland, och deras utbildningssystem, är mer likt än olik och att det mer är på detaljplanet som man ser skillnader. Men utgångsläget är fortfarande mycket olik - Irland har generellt en lägre utbildningsnivå än Sverige och landet fick de sämsta resultaten i en stor OECD-rapport om läs- och skrivkunskaper som gjordes i slutet på 90-talet (Sverige låg då i topp). Detta fick regeringen att göra en kraftsamling för att höja läs- och skrivkunskaperna och mycket resurser har lagts på att arrangera och rekrytera till läs- och skrivgrupper. Man bygger en del av verksamheten på frivilliga insatser – man erbjuder on-to-one-undervisning, dvs en elev och en tutor arbetar tillsammans.. Dessa tutors - som ibland kanske bara "arbetar" enstaka timmar - får utbildning och handledning. Och "storgruppen" dvs eleverna och tutorerna tillsammans leds av utbildade lärare. Man har också ett Nationellt råd för läs- och skrivutveckling som stimulerar forskning och utveckling mm (National Adult Literacy Agency, NALA, www.nala.ie).

Vuxenundervisningen förekom inte bara inom skolans väggar utan man hade grupper utplacerade i bostadsområden, i församlingshem med mera och vi besökte grupper för fd missbrukare, grupper för ensamstående unga mammor (stort barnafödande bland 14-16 åringar) och grupper för "resandefolkets" kvinnor, travellers. Travellers är en mycket diskriminerad grupp i Irland, de bor i husvagnar under mycket primitiva förhållanden. Man flyttar ofta vilket försvårar normal skolgång. Projektet i Crumlin handlade om att försöka bryta det sociala mönstret och få mammorna att börja läsa – och att läsa böcker för sina barn.

Dag fyra gjorde vi två studiebesök; på förmiddagen besökte vi FAS, motsvarigheten till AMS, och tittade bl a på deras webbaserade yrkesinformation med intresseinventering "Career Directions" /www.fas.ie/. På eftermiddagen besökte vi Tallaght Institute of Technology där en studievägledare berättade om sitt arbete med att vägleda de studerande inför utträdet på arbetsmarknaden och föra in arbetslivsfrågor i undervisningen.

Dag fem träffades vi åter på NCGE för sammanfattning och utvärdering av veckan. En mycket välplanerad och givande vecka tyckte hela gruppen – dessutom hade vi haft det socialt mycket trevligt – gruppen umgicks även på kvällarna och vi åt goda middagar med Guinness på olika pubar! Dublin har numera rökfria pubar – fantastiskt skönt! (Även rökarna verkade tycka att det fungerade bra och enligt uppgift så lär cigarettkonsumtionen gått ned kraftigt sedan rökförbudet infördes sommaren 2004.)

Olikheter

Min upplevelse är att våra professioner skiljer sig något åt vad gäller fokus för vägledningen – jag tror att svensk vägledning inom skolan är mer studieorienterad medan irländsk vägledning har en starkare profilering mot yrkesorientering, något som vi kanske mer överlåter till arbetsförmedling och fackliga organisationer. En annan skillnad som påverkar arbetet är det enorma utbudet av böcker och tryckt material som finns inom vägledningsområdet/arbetsmarknadsområdet, troligen till en del tack vare det stora språkområdet. Jag kan också avundas dem de två nationella råd som vi fick tillfälle att få information om, dels NCGE för utveckling av vägledningen, dels NALA för utveckling av läs- och skrivfrågor.

Sök Academiastipendium nästa gång det är dags för ansökan!

Jag vill verkligen rekommendera alla att ansöka om Academiastipendium nästa gång det är dags att ansöka hos Vägledarföreningen (i år fick alla som ansökte erbjudande om plats!). Det är stimulerande att se och höra hur andra gör och tänker kring liknande frågeställningar och det har också gjort mig mer nyfiken på att lära mig mer om hur kolleger i Sverige inom skola och arbetsförmedling arbetar – skulle gärna se ett vägledarutbyte även inom Sverige, det är så lätt att fastna inom ”sin egen” skolform..

Agneta Wallin